

TURVEPELTO VALION LUOMUMAITOTILALLA MUUTTUU KOSTEIKOKSI UTAJÄRVELLÄ – POSITIIVISIA VAIKUTUKSIA VESISTÖIHIN JA ILMASTOON

Utajärvellä toteutuu vuoden 2024 aikana mielenkiintoinen ennallistamistyö, jossa heikkotuottoinen turvepelto muutetaan kosteikoksi. Kosteikko hidastaa metsäojitusalueelta kulkeutuvien valumavesien virtausta ja myös puhdistaa vettä ennen sen kulkeutumista Naamanjoen kautta Oulujokeen. Vesienhallinnan ja -hoidon hyötyjen lisäksi kosteikko on tärkeä esimerkki toimista, joita voidaan tehdä ilmastopäästöjen hillitsemiseksi.

Luomumaitotilan viljelijä **Tarmo Väisänen** on jo pitkään pohtinut hankalasti viljeltävän turvepellon käytön vaihtoehtoja ja esimerkiksi kosteikon perustamisen mahdollisuutta. Kun ProAgria Oulu tarjosi Vedet haltuun valuma-alueilla -hankkeen puitteissa mahdollisuutta erilaisten vaihtoehtojen kartoitukseen sekä toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen, Väisänen tarttui tilaisuuteen. Esimerkkikohteen toivotaan innostavan muitakin viljelijöitä vastaavien hankkeiden suunnitteluun.

”Kosteikon perustaminen ei välttämättä sellaisenaan tuo suoria taloudellisia tuottoja, mutta luontoarvot menevät tässä taloudellisen edun edelle. Heikkotuottoiselle pellolle perustettava kosteikko pidättää vettä ja mahdollisesti myös vähentää lähialueen hyväntuottoisille pelloille aiemmin aiheutuneita tulvahaittoja. Kosteikko on hyödyksi sekä tilan taloudelle että ympäristölle. Yleisestikin huonosti tuottavat pellot ovat ikävää katseltavaa, etenkin kun ne rasittavat luontoa enemmän kuin hyväntuottoiset pellot”, Väisänen toteaa.

Valion tavoitteena on nollata maidon hiilijalanjälki vuoteen 2035 mennessä, ja osana tätä työtä pyritään myös vähentämään turvepeltojen päästöjä. Ennallistamisen lisäksi turvepeltojen päästöjä voidaan vähentää myös esimerkiksi erilaisia viljelytekniikoita kehittämällä.

”Ilmaston kannalta järkevintä on ennallistaa heikosti tuottava turvepelto takaisin suoksi, metsittää tai etsiä sille muunlaista käyttöä, kuten kosteikkoviljelyä. Kun tarkastellaan maidon hiilijalanjälkeä, pellon satoisuus nousee keskeiseksi asiaksi. Jos pellosta saadaan hyvä sato, on turvepellon viljely perustellumpaa kuin maatalouskäyttöisen heikkotuottoisen turvepellon. Suurien satojen ansiosta hehtaarikohtaiset päästöt jakautuvat useammalle kilolle lopputuotetta, kuten maitoa. Tämä pienentää sen hiilijalanjälkeä”, kertoo kehityspäällikkö **Tuuli Hakala** Valion Ilmastotiimistä.

Aholan Maito Oy:n kosteikko on ensimmäinen ennallistamistoimenpide heikkotuottoisella turvepellolla, jonka toteutumista Valio osaltaan tukee. ”Luonnonhoitokosteikkotyö Aholan Maidon alueella on arvokas, koska opimme jatkuvasti päästövähennystoimista ja voimme kehittää uusia ilmastoa ja luontoa hyödyttäviä toimintamalleja”, Tuuli Hakala summaa.

Vedet haltuun valuma-alueilla –hankkeen toteutukseen osallistuu myös Metsänhoitoyhdistys Pyhä-Kala ry, joka toteuttaa n. 5-10 metsätalouden vesienhallinnan kohdetta Kalajokeen laskevan Pylväsojan valuma-alueelle. ”Olemme kontaktoineet useita maanomistajia ja heidän suhtautumisensa kohteiden toteutukseen on ollut myönteistä. Tämä kertoo metsänomistajien kiinnostuksesta asiaa kohtaan.” metsäasiantuntija **Markus Niskanen** toteaa.

Mitä vesienhallinta oikeastaan on? Puristimme asian pähkinänkuoreen juuri valmistuneen piirrosvideon muodossa. **Katso video** ja tutustu aiheeseen tarkemmin.

Tutustu hankkeeseen

Lisätietoja:

ProAgria Oulu/ Oulun Maa- ja kotitalousnaiset

Riina Rahkila, ympäristöasiantuntija, projektipäällikkö

riina.rahkila@proagria.fi, p. 0456578717

Aholan Maito Oy

Tarmo Väisänen

tarmo.vaisanen@aholanmaito.fi, p. 0440196668

Valio Oy

Tuuli Hakala, kehityspäällikkö

tuuli.hakala@valio.fi, p. 0445644886

Metsänhoitoyhdistys Pyhä-Kala ry

Markus Niskanen, metsäasiantuntija

markus.niskanen@mhy.fi, p. 0405362203

Kuva:

[Turvepelto Utajärvellä muuttuu kosteikoksi](#) (Kuvaaja: Iina Tauriainen)

Vetettävän turvepeltokohteen toimenpiteitä on suunniteltu tiiviissä yhteistyössä.

Henkilöt: Tuuli Hakala/Valio (oik.), Tarmo Väisänen/Aholan Maito, Maarit Satomaa/ProAgria Oulu/Oulun MKN, Riina Rahkila ProAgria Oulu/Oulun MKN, Jari Korva/Osuuskunta Pohjolan Maito. Kuva otettu elokuussa 2023.

